

AMS: Kan nettselskaper ta betalt for avlesning og bare be deg sende inn et bilde?

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 16.10.2021

De som har fritak fra automatisk måleravlesning (AMS) kan ilegges en tariff på kr. 1875 per år. Det har troikaen NVE/RME/OED bestemt.

Mer enn halvparten av dette beløpet skal dekke nettselskapets ekstrakostnad ved å dra ut for å lese av målere. Strømnettselskapet bestemmer selv om det vil illegge denne tariffen.

– Men kan da nettselskapet be kunden om å sende inn et bilde av målerstanden, og så likevel innkreve tariffen?, spør J. L.

Det har vi også spurt om, flere ganger, og vi venter fortsatt på svaret ...

Saksbehandlingen av dette spørsmålet har nå pågått siden 2018, om ikke enda lenger, og vil ingen ende ta. Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* purret i forgårs enda en gang gjennom vår advokat.

Her får du oversikten og status for saken:

NVE bestemte tidlig at nettselskapene kunne illegge alle som ikke har ny måler med AMS, et gebyr. Dette skulle kompensere for de ekstrakostandene nettselskapet fikk med å innhente målerdata, for kostnader med å vedlikeholde datasystemer de ellers kunne avvirket (noe de uansett ikke kan siden det fins en del målere som uansett ikke vil få AMS), og for tapet av effektiviseringsgevinsten som AMS-målerne gir.

Å sikre korrekte målerdata *én gang per år* er nettselskapet pliktig til. Nettselskapene tolket dette som en plikt til å dra ut for selv å lese av målere, og tok seg betalt deretter – *for å reise ut og lese av*. Gebyrene rundt i landet varierte fra kr. 0 til over kr. 4000 per år.

Folk som av en eller annen legitim grunn ikke har AMS-måler, oppfattet selvsagt dette gebyret som et rent «straffegebyr». NVE/RME/OED og nettselskapene fikk selvsagt en syndflod med klager over gebyret – både over det juridiske grunnlaget for det, over rimeligheten av det, og om at nettselskapene fakturerte gebyrer uten å ha vist seg for å lese av måleren.

NVE kom derfor etter hvert med presiseringer: Gebyrene *må avspeile reelle kostnader*, nettselskapene er *slett ikke pliktige til å reise ut for å lese av målere*, og gebyrene må ilegges etterskuddsvis – altså *etter at avlesning faktisk har funnet sted*.

Gebyret skulle altså ikke være en ny melkeku, men ville fortsatt tjene som press overfor dem som ikke ville ha en AMS-måler i huset – sammen med feilaktige påstander om at strålingen klart var helt ufarlig og at Justervesenet ikke godkjente de gamle målerne lenger, og i tillegg en sterk advarsel fra Helsedirektoratet til leger mot å skrive ut fritaksattester, toppet med trusler om å stenge strømmen dersom du ikke ga etter.

Dermed fortsatte bråket på bred front. Om gebyrene dreide det seg særlig om regnestykkene og geografisk urettferdighet, og om avlesningsplikten.

En rekke personer har brakt saker om gebyret inn for Forliksråd, Elklagenemnda og domstoler. Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* har gjennom vår advokat sendt mange brev til myndighetene om gebyret, men vi har ikke villet ta saken for retten: Vår vurdering har vært og er at det er for lite å vinne for den enkelte i forhold til hvor dyrt det er å føre saken, og at den burde løses administrativt. Vi har derfor holdt en korrespondanse med NVE/RME/OED gående siden sommeren 2018. Se f. eks. [dette brevet til RME/NVE](#) fra juli 2020.

Bråket førte så til at NVE/RME/OED bestemte seg for en *tariff* i stedet – altså et fast beløp uansett hvor i landet – regnet ut som et slags gjennomsnitt av de kostnadene nettselskapene oppga at de hadde til å dra ut og lese av, registrere målerverdiene, og til å drive sine støttesystemer.

Tariffen erstattet gebyret fra 1.1.2021. Denne tariffen – kr. 1 500 + mva. – kan nettselskapene ilegge kunder uten AMS, uansett grunn til at en AMS-måler ikke er installert, *men nettselskapene er slett ikke forpliktet* til å ilegge denne tariffen. Det meste av grunnlaget for tariffen er fastsatt utfra de gjennomsnittlige kostnadene som nettselskapene har til å dra ut for å lese av måleren – én gang per år.

Langsamt har vi vunnet fram til der vi nå er: De høyeste gebyrene forsvant. vi har fått en ensartet tariff, og en klar beskjed fra myndighetene om at

- *det er frivillig for nettselskapene om de vil ilegge tariffen*
- *tariffens grunnlag er nettselskapenes reelle ekstrakostnader*
- *nettselskapene er ikke pliktige til å reise ut for å lese av målere*
- *tariffen må ilegges etterskuddsvis – altså etter at avlesning faktisk har funnet sted.*

Dette går – noe ullent – fram av et brev fra RME 31. mai 2021. Vi svarte på det straks i [brev til RME 08. juni 2021](#), der vi summerer opp, og ber om et tydeligere svar. Der presiserer vi også at vi nå er enige om ganske så mye, men stiller på ny spørsmålet om nettselskapene kan fakturere for ikke utførte tjenester.

Skal fortsatt det meste av tariffen vekk? Vår mening er JA. For det meste av tariffen mangler et reelt grunnlag, ettersom nettselskapene jo slett ikke er pliktige til å reise ut for å lese av målere, og monopolister ikke skal ha lov til å velge seg kostnader som ikke er nødvendige. De kan jo få målerdata på annen måte. Vi sendte derfor den 14.10. [en purring til RME](#) og ba om raskt svar.

Dagen etter, fredag 15.10., fikk vi bevis for at budskapet fra RME slett ikke har sunket inn hos nettselskapene. J. L. skriver:

Hei,

jeg må bare spørre: Kan et nettselskap be om at jeg tar bilde av forbruket på strømmåler samtidig som de trekker en andel av tariffen hver måned? Jeg fikk nylig tekstmelding fra Linea (tidligere Helgelandkraft) om at jeg burde være behjelpelig med å ta bilde.

Hilsen J. L.

Her venter vi altså på et klart svar: Skal nettselskapene få ta betalt for tjenester de ikke har utført og ikke behøver å utføre, når de kan klare seg med mobilbilder eller registreringer på nettet eller over SMS, slik vi nå har drevet med i mange tiår?

Riktignok er nettselskapene redde for at folk jukser med avlesningene, men kostnadene til stikkprøver er jo rutine og allerede for lengst bakt inn i driftskostnadene, og stikkprøver bør de jo bare fortsette med – AMS-målere eller ikke.

Nå har det rent enda mer vann i havet siden den gang temaet ble tatt opp for første gang. Byråkratiets kvern maler langsomt, og for hver måned som går, blir situasjonen mer smertefull å reversere for nettselskapene og for myndighetene. Det er på tide med en avklaring som egentlig har bare ett eneste svar:

Man kan ikke beregne seg kostnadsdekning for kostnader man ikke har.

Einar Flydal, den 16. oktober 2021